

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Подільський спеціальний навчально-реабілітаційний соціально-економічний коледж
Освітня програма	19469 Економіка
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	051 Економіка

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЕДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЕКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

05.05.2021 р.

Справа № 0548/AC-21

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 05 "Соціальні та поведінкові науки" у складі:

Шаульська Лариса Володимирівна – головуючий,

Анжеліка Герасименко,

Фісун Олександр Анатолійович,

Фалько Наталя Миколаївна,

Орловська Юлія Валеріївна,

Оксамитна Світлана Миколаївна,

Ларіонов Станіслав Олександрович,

Кужелєв Михайло Олександрович,

Жарова Любов Валеріївна,

Горошко Олена Ігорівна,

Вершиніна Дарина Миколаївна,

за участі запрошених осіб:

Тріпак Мар'ян Миколайович – представник ЗВО,

Лаврук Олександр Валерійович – гарант ОП,

В'юник Ольга Володимирівна – керівник експертної групи,

Пушкар Тетяна Андріївна – член експертної групи,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Подільський спеціальний навчально-реабілітаційний соціально-економічний коледж
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	19469
Назва ОП	Економіка
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	051 Економіка
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про акредитацію.

За – 11, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

Віддаючи належне соціальній місії ЗВО, слід зауважити, що мета ОП не пов'язана з місією ЗВО «... створення умови для здобуття здобувачами інклюзивної освіти через вільне, творче навчання та наукові дослідження відповідно до суспільних потреб...». Фокус ЗВО на інклюзивності не знайшов відображення також ні у фокусі ОП, ні у її особливостях чи орієнтації. Сам фокус ОП сформульовано безвідносно до змісту ОП, що не розкриває унікальності ОП.

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб зainteresованих сторін

не застосовується

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

не застосовується

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

не застосовується

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

не застосовується

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

Структурно-логічна схема ОП наведена у вигляді таблиці, що приховує систему взаємозв'язків між дисциплінами. Незважаючи на вимогу ОП до комплексного екзамену, що передбачає перевірку досягнення результатів навчання, визначених стандартом та ОП, згідно матриці відповідності компоненти СО о1 «Підготовка бакалаврської роботи/Підготовка до комплексного екзамену зі спеціальністю» та Ао1 «Захист бакалаврської роботи/Комплексний екзамен зі спеціальністю» відповідають 10 із 30 ПРН. Матриця відповідності ОК та ПРН містить ряд логічних помилок. Зокрема, є ряд ПРН (наприклад, ПР25-ПР30), які згідно матриці формуються виключно однією обов'язковою компонентою. Наприклад, ПР 29 «Вміти організовувати та вести власний електронний бізнес» та ПР 30 «Розуміти специфіку господарсько-економічних відносин у мережі Інтернет» формуються виключно освітньою компонентою ФП 17 «Інформаційні системи і технології в економіці». Водночас ознайомлення зі змістом відповідної освітньої компоненти (за результатами аналізу силабусу) вказує на обмежені можливості відповідної компоненти повною мірою забезпечити формування ПР 29 та ПР 30, хоча слід визнати, що інші освітні компоненти ОП спроможні належним чином доповнити формування заявлених ПР, про що не зазначено у матриці. Має місце невідповідність між матрицями, що показують кореляції освітніх компонентів із ПР та компетентностями. Так дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» та «Іноземна мова (за професійним спрямуванням)» згідно матриць забезпечують формування тільки одного ПР 20 «Оволодіти навичками усної та письмової професійної комунікації державною та іноземними мовами». Водночас у іншій матриці підтверджується їх спроможність крім того формувати такі компетентності ЗК 10. Здатність бути критичним і самокритичним, ЗК 12. Навички міжособистісної взаємодії, СК 05. Розуміння особливостей сучасної світової та національної економіки, їх інституційної структури, обґрунтування напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави, СК 07. Здатність застосовувати комп'ютерні технології та програмне забезпечення з обробки даних для вирішення економічних завдань, аналізу інформації та підготовки аналітичних звітів, СК 14. Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків. Аналіз змісту силабусів із цих дисциплін засвідчує їх обмежені можливості сформувати усі зазначені компетентності, тим паче що формування парних до них ПР (17, 19, 23 тощо) цими дисциплінами не передбачено.

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеній для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

не застосовується

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

Блоковий підхід до формування індивідуальної освітньої траєкторії, що передбачає вибір однієї із 2 дисциплін загальної підготовки («Психологічний супровід в інклузії» і «Соціальні комунікації в інклузивному середовищі») та одного із двох блоків (економіко-аналітичний та фінансово-економічний) суттєво звужує академічну свободу студентів при формуванні індивідуальної освітньої траєкторії. Відсутня можливість вибору дисциплін з інших ОП.

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

не застосовується

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

не застосовується

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

не застосовується

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

не застосовується

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

не застосовується

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

не застосовується

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

не застосовується

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

не застосовується

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силabus або в інший подібний спосіб)

не застосовується

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

не застосовується

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

У цілому ряді силабусів наведено вкрай застарілу рекомендовану літературу. Наприклад в силабусі ФП 17 «Інформаційні системи і технології в економіці» найновіше джерело – 2013 року; а в переліку основної літератури – 2008 року, ЗПО1 «Українська мова (за професійним спрямуванням)» - 2009 року і це за умови прийняття нового правопису у 2019 році; ФП 03 «Економіка (мікро-, макроекономіка) – 2015 року. У тих силабусах, де новітня література таки наводиться, її частка є незначною. Посилання на іншомовні джерела є одиничними, у переважній більшості силабусів вони відсутні взагалі.

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

не застосовується

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна добросність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

5.1 **Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь**

ЕГ зазначається про обмежений доступ здобувачів до інформації про критерії оцінювання за дисциплінами. ОП та навчальним планом чітко не визначено форму атестації, пропонується альтернатива – захист бакалаврської роботи/комплексний екзамен зі спеціальності. При цьому критерії та порядок вибору форми атестації залишаються невизначеними.

5.2 **Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)**

не застосовується

5.3 **Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми**

не застосовується

5.4 **У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної добросністі, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну добросність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної добросністі**

Результати опитування здобувачів засвідчили їх неповну обізнаність з правилами забезпечення академічної добросністі в ЗВО.

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяніх до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання

не застосовується

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

не застосовується

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

не застосовується

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

не застосовується

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

не застосовується

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

не застосовується

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень А

Обґрунтування ГЕР

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

не застосовується

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

не застосовується

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задоволити їхні потреби та інтереси

Вірцевою є практика налагодження в ЗВО дієвої системи надання необхідної медичної підтримки і супроводу. Забезпечено систему формування навичок надання першої медичної допомоги в усіх учасників освітнього процесу. Під час поселення у гуртожитки враховуються нозології здобувачів для забезпечення їх спроможності надавати один одному допомогу. В ЗВО можна отримати цілодобову першу медичну допомогу.

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультивативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

не застосовується

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

Вірцевим є рівень пристосованості ЗВО до навчання людей з особливими освітніми потребами. Обладнані 4 спеціалізовані аудиторії для студентів з особливими освітніми потребами. В коридорах закладу під час очного навчання є чергові працівники, які при потребі допомагають особам з особливими освітніми потребами. Для студентів із вадами слуху на заняття запрошується перекладач-дактилолог. Для здобувачів з обмеженням слуху працює гурток української жестової мови «Відчуй». Перший поверх гуртожитку обладнаний для осіб, які

пересуваються на інвалідних візках. Система оцінювання розроблена для здобувачів таким чином, щоб їх відсутність на занятті не вплинула на їх загальну оцінку при атестації. На базі Коледжу функціонує громадська організація із захисту прав та інтересів молоді з інвалідністю «Безбар'єрність».

7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

не застосовується

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

не застосовується

8.3 Работодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

не застосовується

8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

не застосовується

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

не застосовується

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

не застосовується

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

не застосовується

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проект із метою отримання зауважень та пропозиції заинтересованих сторін

не застосовується

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заинтересованих сторін та суспільства

не застосовується

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

не застосовується

Рівень відповідності (ГЕР)

не застосовується

Обґрунтування ГЕР

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

не застосовується

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

не застосовується

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

не застосовується

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільніх дослідницьких проектах тощо

не застосовується

10.5 Наявна практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної добросередності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної добросередності

не застосовується

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію B, E чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Уточнити фокус ОП, забезпечивши його більшу кореляцію із місією ЗВО

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

1. Переглянути матриці відповідності освітніх компонентів ПРН та компетентностям, забезпечивши чітку відповідність до змісту відповідних компонентів. 2. Представити структурно-логічну схему ОП у такій формі, яка б дозволила проілюструвати систему взаємозв'язків між дисциплінами. 3. Забезпечити вищий рівень академічної свободи здобувачів при формуванні індивідуальної освітньої траекторії

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Заохочувати здобувачів до неформальної освіти

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Оновити списки рекомендованих джерел за освітніми компонентами ОП, доповнити їх закордонними іншомовними джерелами

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна добросесність

1. Чітко регламентувати форму атестації за ОП або забезпечити чіткі й недискримінаційні критерії та порядок вибору форми атестації 2. Розглянути можливість регламентації критеріїв оцінювання в силабусах дисциплін або в інший спосіб забезпечити доступ студентів до повної і зрозумілої інформації про критерії оцінювання у розрізі окремих освітніх компонентів 3. Посилити обізнаність здобувачів про зміст та правила дотримання академічної добросесністі

Критерій 6. Людські ресурси

Посилити відповідність НПП профілю дисциплін, що ними викладаються

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

не застосовується

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Систематизувати залучення стейкхолдерів до процедур моніторингу (обговорення, перегляду) ОП на партнерських засадах

Критерій 9. Прозорість та публічність

Оприлюднювати результати обговорень проектів ОП, відомості щодо наданих стейкхолдерами пропозицій, їх обговорення та урахування / відхилення

Критерій 10. Навчання через дослідження

не застосовується

4. Додатки

Відсутні

***

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

ШАУЛЬСЬКА ЛАРИСА ВОЛОДИМИРІВНА